

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта (фізична культура)

Спеціальність 014 Середня освіта (фізична культура)
шифр і назва

Спеціалізація _____
за наявності

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7
Від 25 січня 2024 р.

м. Коломия – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи домедичної допомоги
Викладач (-і)	Слипанюк О.В.
Контактний телефон викладача	+380984867683
Е-mail викладача	olga.slipanyuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/8197a550b26e09b2cb74
Консультації	Згідно графіка викладача
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для ефективного надання першої медичної (домедичної) допомоги постраждалим на виробництві, у школі, побутті, під час дорожньо-транспортних пригод, катастроф, а також навчити правильному їх проведенню, висвітлити причини виникнення, симптоматику та профілактику деяких небезпечних, в т.ч. інфекційних захворювань.</p> <p>Домедична допомога - це невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на порятунок та збереження життя людини у ситуаціях, коли людині потрібно розраховувати тільки на допомогу осіб, що опинилися поряд, своїх друзів аб на власні знання чи можливості свого організму у повсяденному житті, щоб мінімізувати наслідків впливу шкідливих чинників навколишнього середовища на її здоров'я.</p> <p>Навчальна дисципліна „Основи домедичної допомоги” спрямована на засвоєння базових теоретичних положень такого виду допомоги, оволодіння практичними навичками її надання потерпілому чи самому собі залежно від характеру та виду травм, нещасного випадку, раптового захворювання, при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, та закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру .</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з наданням першої (домедичної) медичної допомоги при невідкладних станах і нещасних випадках, а також ознайомити студентів з основними медичними маніпуляціями та навчити правильному їх проведенню, висвітлити причини виникнення, симптоматику та профілактику деяких небезпечних, в т.ч. інфекційних захворювань.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є оволодіння знаннями, вміннями та навичками щодо забезпечення повного та своєчасного проведення серцево-легеневої реанімації, зупинки кровотечі, накладання пов'язок та транспортної іммобілізації постраждалим із метою збереження їм життя, а також навичок з організації і проведення, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері освіти (фізична культура), що передбачає застосування теорій, технологій та методів відповідних наук та педагогіки, фізичної культури і спорту, фізіології, біомеханіки, морфології і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах освіти, а також у сфері туризму

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-4. Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом;

ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові компетентності:

ФК-5. Здатність до володіння педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і самостійної розробки методик і технологій для інтегрального гармонійного розвитку людини.

ФК-7. Здатність оволодівати базовими і новими видами спортивно- оздоровчої діяльності

ФК-9. Здатність здійснювати профілактику травматизму, забезпечувати охорону життя і здоров'я дітей.

ФК-11. Здатність самостійно проводити заняття в шкільній секції спортивного напрямку, оздоровчих гуртках, здійснювати профілактику травматизму

ФК-12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

ФК-17. Здатність здійснювати реабілітаційні заходи з метою відновлення функцій організму, досягнення нормального рівня здоров'я, оптимального фізичного стану та кондиції осіб різного віку (зокрема учнів спеціальних медичних груп та з ослабленим здоров'ям) з порушеннями різної нозології.

ФК-18. Здійснювати пропаганду фізичної культури, спорту, туризму, здорового способу життя, у тому числі, з використанням сучасних інформаційних технологій.

Професійні компетентності

ПК 2. Здатність визначати і враховувати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

ПК 3. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.

Результати навчання

ПРН-1. Знати законодавчу базу щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування повної загальної середньої освіти в Україні; законодавчі акти України в галузі охорони дитинства про захист прав дітей та забезпечення їх повноцінного розвитку; сфери фізичної культури.

ПРН-2. Знати та розуміти основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок людей різних вікових груп; закони і принципи навчання рухових умінь і навичок.

ПРН-4. Знати правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги.

ПРН-5. Знати вікові особливості та закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності.

ПРН-8. Знати засоби комп'ютерних технологій і спортивної метрології, методи математичної статистики, розуміється на сучасних інформаційних технологіях.

ПРН-10. Знати синдроми поширених захворювань людини; виділяти причину, клінічну картину та засоби профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою; знати методи діагностики функціонального стану організму людини;

гігієнічні норми та заходи у процесі занять фізичною культурою.
 ПРН-12. Здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел, вчитися і оволодівати сучасними знаннями для їх подальшої реалізації в практиці; застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності
 ПРН-13. Володіти педагогічними, медико-біологічними, інформаційними технологіями для формування здорового способу життя, розвитку рухових умінь і навичок, розвитку фізичних (рухових) якостей у представників різних груп населення і вміє самостійно розробляти методики і технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.
 ПРН-21. Вміти проводити агітаційну роботу з пропаганди здорового способу життя різних груп населення.
 ПРН-23. Вміти надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	8
Практичні заняття	22
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	014 Середня освіта (фізична культура)	3	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. «Основи домедичної допомоги» як навчальна дисципліна. Первинне і вторинне обстеження постраждалого. Перша домедична допомога, її актуальність, зміст. Поняття про домедичну допомогу. . Основи законодавства України щодо охорони здоров'я людини. Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ЕМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації. Засоби особистої безпеки. Проведення первинного огляду. Первинне обстеження постраждалого за методом САВС. Визначення наявності дихання, його частоти. Правила виклику ШМД.	2	2	8
Тема 2. Основи нормальної та патологічної анатомії. Основи нормальної та патологічної фізіології. Анатомо-топографічна будова тіла людини. Кістково-м'язова система. Скелет та його функції. Органи дихання. Загальний огляд органів дихання. Будова верхніх дихальних шляхів. Наслідки зупинки дихання. Серцево-судинна система. Поняття про кровообіг. Кров, її кількість в організмі людини, наслідки крововтрати. Основи	2	4	8

кровообігу: серце, кровоносні судини.			
Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом.	2	2	6
Тема 4. Зупинка кровообігу та дихання. Базова підтримка життєдіяльності. Поняття про серцево-легеневу реанімацію (СЛР), можливості реанімації в залежності від часу, що минув з моменту припинення серцевої діяльності та дихання та її загальні правила. Алгоритми проведення реанімаційних заходів одним та двома рятувальниками. Техніка натискань на грудну клітку. Технологія серцево-легеневої реанімації при наявності автоматичного дефібрилятора. Правові та етичні аспекти серцево-легеневої реанімації.		4	6
Тема 5. Перша домедична допомога при кровотечах з основами десмургії. Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Поняття про десмургію. Характеристика сучасних перев'язувальних матеріалів. Види пов'язок. Основні правила накладання бинтових пов'язок.	2	2	8
Тема 6. Перша домедична допомога при травмах. Транспортна іммобілізація. Класифікація, механізм, види травм. Типи травм у разі дорожньо-транспортної пригоди та падіння з висот. Вплив мінно-вибухової травми на організм людини. Травми голови. Основні ознаки травм грудної клітки. Основні ознаки травм живота. . Основні ознаки травм скелетно-м'язової системи. Правила поведінки в потенційно небезпечному місці та після виявлення небезпечних предметів. Правила та методи транспортної іммобілізації. Сучасні засоби іммобілізації та транспортування потерпілих. Застосування підручних засобів для проведення транспортування. Основи догляду за травмованими.		2	8
Тема 7. Перша домедична допомога при ушкодженнях фізичними факторами навколишнього середовища. Поняття про термічні, хімічні та променеві опіки та відмороження. Стадії опіків та відморожень, їх характеристики. Причини та ознаки дії низької температури (переохолодження, відмороження), домедична допомога. Дії кислот і лугів, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології. Поняття про електротравму. Ураження технічним електричним струмом та блискавкою. Дії на місці події при наданні допомоги ураженим електричним струмом.		2	8
Тема 8. Перша домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах. Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, повішенні. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога при утопленні.		4	8
ЗАГ.:	8	22	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання відбувається відповідно до Положення про оцінювання студентів у Прикарпатському національному університеті ім.Василя Стефаника.</p> <p>Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і контролю самостійної роботи, та має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи.</p> <p>Контроль самостійної роботи (сума балів за окремих вид роботи) проводиться (виставляється) на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни, основним завданням якого є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок надання домедичної допомоги, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати зміст даної частини дисципліни, уміння публічно подати певний матеріал.</p> <p>Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі заліку з оцінок отриманих під час практичних занять та виконання індивідуальних занять. Залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних (семінарських) заняттях, що виставляється під час залікового тижня.</p>
Вимоги до письмових робіт	Письмова робота виконується у формі тестових завдань з вибором правильної відповіді (кількість тестових завдань – 25), розв'язанням ситуаційних завдань та підготовкою презентацій (відеороликів) до окремих тем навчального курсу.
Умови допуску до підсумкового контролю	Позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовними розділами (оцінювання роботи студента під час практичних занять; поточне тестування після вивчення розділу; реферат). Студент, який отримав оцінки за поточний контроль згідно тематичних розділів, отримує сумарну оцінку у 100 бальній шкалі. Студент, який отримав менше 50 балів, отримує незадовільну оцінку. Не допускаються пропуски практичних занять. Якщо студент пропустив практичне заняття з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на отримання оцінки за заняття з дозволу завідувача кафедри (за заявою).
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Впродовж семестру для перевірки знань студентів та контролю за самостійною роботою студента. Застосовують усне опитування з демонстрацією навичок та контрольні письмові роботи. Проміжний контроль включає проведення контролю знань за допомогою тестових завдань, які поєднують питання закритого типу з питаннями відкритого типу з короткою і довгою відповіддю. Контроль самостійної роботи проводиться у письмовій формі під час практичних занять і включає завдання з одного або декількох розділів навчального курсу. Максимальний бал, який студент може отримати за всіма видами контролю – 100 балів, він складається із проміжних оцінок та оцінок за модульні роботи.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначаються Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p> <p><u>Відвідування занять:</u> Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але самостійно опрацьовується з платформи дистанційного навчання. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку.</p>	

Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультивання студентів.

Неформальна освіта: Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника](#) Результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, які відповідають програмі навчальної дисципліни, зараховуються, як поточний контроль за відповідною темою.

8. Рекомендована література

1. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16 червня 2014 р. № 398.
2. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5081- VI.
3. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269. Новий клінічний протокол «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап» // Режим доступу: https://moz.gov.ua/uploads/2/12737-dn_20190605_1269_dod.pdf.
4. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Гудима А.А. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник. Київ. НВП "Інтерсервіс", 2014. 84 с.
5. Крилюк В.О., Гур'єв С.О., Загорій Г.В., Гудима А.А., Іскра Н.І. Екстрена та невідкладна медична допомога. Том I: допомога травмованим на догоспітальному етапі: національний підручник. Київ, 2017. 504 с.
6. Шкатула Ю.В., Ткач Г.В., Гарбузова В.Ю., Бадіон Ю.О. Кровотеча. Крововтрата. Екстрена медична допомога / за загальною редакцією Ю. В. Шкатули. Суми: Сумський державний університет, 2020. 155 с.
7. Методичні вказівки до практичного заняття «Базове підтримання життя» з дисципліни «Домедична допомога» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. Суми: СумДУ, 2019. 19 с.
8. Шкатула Ю. В., Бадіон Ю. О. Методичні вказівки до практичного заняття «Тактична медицина. Методи припинення зовнішньої кровотечі» з дисципліни «Медичний захист військ» згідно з умовами Болонського процесу. Суми: СумДУ, 2018. 29 с.
9. Шкатула Ю. В., Бадіон Ю. О. Методичні вказівки до практичного заняття «Транспортна іммобілізація» з дисципліни «Медицина надзвичайних ситуацій» згідно з умовами Болонського процесу. Суми: СумДУ, 2015. 34 с.
10. Методичні вказівки до практичного заняття «Утоплення» з дисципліни «Екстрена допомога при невідкладних станах» (згідно з умовами Болонського процесу) / укладачі: Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. Суми :Сумський державний університет, 2020. 17 с.

Інформаційні ресурси вивчення дисципліни.

1. Онлайн курси з домедичної підготовки:
<https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Med+1/about>
2. Інструкції з надання домедичної допомоги:
<https://www.sop.com.ua/article/263-nstruktsiya-z-nadannya-domedichno-dopomogi>
3. Загальні правила МОЗ з надання долікарської допомоги:
<https://moz.gov.ua/article/health/jak-nadati-pershu-dopomogu-zagalni-pravila>
4. Курси першої домедичної допомоги САВ:
<https://firstaidcab.in.ua>
5. Відео-уроки з домедичної допомоги:
<https://www.youtube.com/watch?v=SMiyMoGnYrY>